

Preek Jesaja 43:2, 19 maart 2017mi, vriendendienst 2, nr 548, JWB.

Votum en zegengroet		
Zingen	Ps 6:1,2,3,4,5 (meezingen met verdriet)	
Bidden		
Lezen	Jesaja 43:1-13 1 Petrus 1:1-7	
Zingen	PvN 16 (= opw 727)	MT
Tekst	Jesaja 43:2	
Preek		
Zingen / luisteren	Sela, mijn Herder	MT
Geloofsbelijdenis	zondag 10 Ap Gel Bel	
Zingen	GK 19	
Bidden		
Collecte	focus-avond wo 29 3 (19.38)	
Zingen	Lb 913 (LvK 293):1,2,3,4	
Zegen		

Gemeente van Christus, vrienden, gasten,

Charlotte krijgt een brief van de Hogeschool Rotterdam.
Een tijdje geleden heeft ze zich aangemeld voor een studie.
In deze brief staat of ze toegelaten is of niet.
Charlotte scheurt de brief op en begint te lezen:

Geachte mevrouw,

*Naar aanleiding van uw aanvraag om toegelaten te worden tot de
opleiding, moet ik u helaas medelen, dat u niet ingeschreven kan worden.
(...) Uit onze administratie ... (...) psychologische test (...), profiel (...),
gegevens (...).*

*Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wensen u
succes bij het maken van uw keuze.*

Hoogachtend

*J.J.van Beveren,
afdeling toelating*

Charlotte bast in tranen uit.
Ze had er zo op gehoopt.
Niet toegelaten, wat moet ze nu?
Ze had zich er zo op verheugd om deze opleiding te doen.
En wat nu?
Hoeveel tijd is er nog iets anders te zoeken?
Wat is leuk?
Wat kan ik?
Wat moet ik?
Charlotte verliest al haar motivatie om haar diploma dit jaar te halen.

Ondertussen krijgt Evelien ook een brief van de Hogeschool Rotterdam. Een tijdje geleden heeft ze zich aangemeld voor een studie. In deze brief staat of ze toegelaten is of niet. Evelien scheurt de brief op en begint te lezen:

Geachte mevrouw,

Naar aanleiding van uw aanvraag om toegelaten te worden tot de opleiding, moet ik u helaas mededelen, dat u niet ingeschreven kan worden. (...) Uit onze administratie ... (...) psychologische test (...), profiel (...), gegevens (...).

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wensen u succes bij het maken van uw keuze.

Hoogachtend,

*J.J.van Beveren
afdeling toelating*

Evelien schrikt, leest nog een keer (hè? dom, ooh, mhmm). Evelien rent naar de computer, zoekt allerlei dingen op. Kijkt in haar agenda en gaat hard aan het leren voor het volgende tentamen. Ze zal zich niet laten kennen. Deze brief help haar weer energie te krijgen.

Nogal een verschil in reactie tussen Charlotte en Evelien, tranen of nieuwe energie.

Wat maakt dat verschil?

Allebei een afwijzing.

Wat kan de verklaring zijn?

Kan u iets bedenken?

Laat ik de hele brief voorlezen; eerst die van Charlotte:

Geachte mevrouw,

Naar aanleiding van uw aanvraag om toegelaten te worden tot de opleiding, moet ik u helaas mededelen, dat u niet ingeschreven kan worden. (...) Uit onze administratie blijkt, dat u niet voldoet aan de voorwaarden voor de opleiding. De psychologische test toont aan, dat u niet geschikt bent voor het werkveld en dat uw gekozen profiel te grote verschillen vertoont bij wat voor de opleiding nodig is.

Wij kunnen niet anders constateren, dat deze afwijzing definitief is.

Wij danken U hartelijk, dat u alle gegevens correct en op tijd doorgegeven heeft. Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wensen u succes bij het maken van uw keuze. Mogelijk heeft onze hogeschool andere opleidingen die beter bij u passen.

Hoogachtend,

*J.J.van Beveren,
afdeling toelating*

Logisch, dat Charlotte in huilen uitbarst.
Deze opleiding, dit heeft ze haar hele leven gewild.
Dit was haar enige keus; haar toekomst stort in.
Wat moet ze nu?
Geen toekomst.

Dan de brief aan Evelien:

Geachte mevrouw,

Naar aanleiding van uw aanvraag om toegelaten te worden tot de opleiding, moet ik u helaas mededelen, dat u niet ingeschreven kan worden. Uit onze administratie blijkt dat we nog op een paar documenten van u wachten. Wij hebben nog geen kopie van uw ID-kaart alsmede de laatste versie van uw cijferlijst. Wij verzoeken u deze snel toe te sturen om de inschrijving definitief te maken.

Uit de psychologische test blijkt, dat u zeer geschikt bent voor de opleiding en het werkveld. Weliswaar voldoet uw gekozen profiel niet volledig aan de voorkeur van de school, maar gezien de gegevens die u stuurde over, verwachten wij dat uw score op de andere vakken voldoende hoog zal zijn om dit te compenseren.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben, dat u de gevraagde gegevens op kunt sturen en wensen u succes bij het maken van uw keuze. Wij hopen dat u voor onze opleiding kiest.

Hoogachtend,

*J.J.van Beveren
afdeling toelating*

Logisch, dat Evelien even schrikt en daarna met dubbele energie aan het werk gaat.
Eerst een paar dingen opsturen, hard aan het werk.
Ze staat er goed voor, een goed examen doen en ze is aangenomen.
Niet ingeschreven, maar het komt goed.

Je reactie op teleurstelling hangt vooral af van de vraag: komt het nog goed?
Hoe ziet je toekomst er uit?
Heb je hoop?
Heb je hoop voor de toekomst, dan wil je er van alles voor doen.
Een beleving als van Charlotte – tranen - of die van Evelien – dubbele energie -, het staat of valt met hoop.
En daar gaat het vandaag over.

Vorige week ging het over hetzelfde onderwerp.
Hoe ga je om met lijden, verdriet, tegenslag.
Ik vertelde, dat ieder mens in iedere tijd te maken krijgt met lijden, ziekte, dingen die tegenlopen.
(klik) Verdriet is van alle tijden, waar iedereen door heen gaat.
Ik legde het uit aan de hand van het beeld van Jesaja: wij moeten door het water gaan.
Reizen in de tijd dat er nog geen bruggen waren.
In de reis van je leven steek je rivieren en beken over, soms smal en goed te doen, de andere keer breed en gevaarlijk.
Het hoort bij het leven, dat er dingen tegenzitten, dat je te maken krijgt met pijn en teleurstelling.
Ieder gaat door het water, voor iedereen anders, maar iedereen wordt nat.

Daarnaast het beeld van door het vuur gaan; het beeld van brand.
Uitzonderlijk, onverwacht, onverklaarbaar lijden, wat sommigen van ons meemaken.
Een dodelijk ongeluk van iemand die je lief is, een chronische ziekte, overlijden op jonge leeftijd.
Hard, door het vuur gaan, altijd pijnlijk en beangstigend.

(klik) Ik maakte er een begin mee te vertellen, dat je op verschillende manieren tegen verdriet, tegenslag en lijden aan kan kijken.
Ik vertelde dat onze grootouders in die tijd veel meer te maken hadden met kindersterfte en dat zij anders met het verdriet daarover omgingen dan wij in onze tijd.

Ik liet een schema zien van hoe verschillende mensen in de loop van de eeuwen nagedacht hebben over lijden.
4 visies op lijden: wat de oorzaak is, hoe je er op reageert en wat het gevolg is als je daar dan goed op reageert.
(klik) Want hoe je tegen deze dingen aankijkt, verandert je beleving.
Daarom begon ik met Charlotte en Evelien en de nadruk op hoop.
Hoop is een zeer belangrijke factor als het gaat om reactie op verdriet en pijn.
Dit is onze eerste vraag aan een arts bij een ernstige ziekte: kan het genezen?
Komt het goed?
Wat is mijn toekomst?

Onze God geeft het ons, dat we in alle omstandigheden hoop hebben.
In alle omstandigheden.
Wie de Heer kent: verdriet en tegenslag zijn niet het laatste.
Je weet, dat het goed komt, je kun veerkrachtig zijn.
Hoop en verwachting verandert onze beleving.

(klik) Laat ik het schema van vorige week nog een keer laten zien.
Ik zei toen: 4 manieren om tegen lijden en verdriet aan te kijken.
Lijden en kwaad op aarde is complex; je bent niet klaar met één manier van

kijken of omgaan.

Ik vat die 4 manieren van denken nog even samen.

En ik vertel er direct bij, waarin Gods boodschap daar tegenin gaat en welke elementen die juist iets van Gods boodschap laten zien.

	'karma'	'illusie'	noodlot	strijd	
oorzaak	fouten	verlangens	noodlot	conflict	
reactie	goed maken	uitdoven	volhouden	trouw	
gevolg	eeuwig goed	inzicht	roem en eer	overwinning	

4 manieren om tegen lijden en verdriet aan te kijken.
Weinig mensen zullen zuiver één van deze 4 aanhangen.
Het zijn meer denkrichtingen.

1 karma-denken, of moralistisch denken, de eerste kolom: er is evenwicht tussen goed en kwaad.

Kwaad moet gecompenseerd; alle kwaad is gevolg van fouten, iets slechts en moet in evenwicht gebracht.

Je moet dus altijd naar een oorzaak zoeken: krijg je een ziekte: dan zal dat wel door verkeerde levensstijl komen of omdat je iets verkeerd gedaan hebt.

Een basisgedachte: je krijgt wat je verdient, evenwicht.

Daarom goed maken en dan zal alles pas goed komen.

Wat de bijbelse leer hier tegen heeft is: er is vaak helemaal geen verband tussen mijn lijden en mijn daden.

Het is heel onbarmhartig om alle kwaad wat je overkomt rechtstreeks aan je eigen daden te koppelen.

De Heer Jezus heeft nadrukkelijk dat tegengesproken¹.

Wat wel een waarheidselement is: kwaad moet wel goedgeemaakt worden.

Niet zozeer gecompenseerd, maar wel: onrecht moet worden rechtgezet, erkend, onder ogen gezien.

En dan is de bijbelse boodschap: denk niet, dat je dat zelf kunt, zelf dingen goedmaken, dat kan een mens niet².

Maar God wel.

Hij is gekomen om recht te doen en te betalen voor alle kwaad op aarde.

Dan het tweede, de illusie gedachte: lijden en ongeluk komt voort uit verkeerde verlangens.

Lijden komt door teveel voelen en teveel verlangen.

Als je dat gevoel kan uitdoven, je losmaken van jezelf, loskomen van het

¹ Lucas 13:4; Johannes 9:3

² Zondag 5, vr/a 13

lichaam, dan heb je geen last meer van het kwaad.

Maak je los van deze aarde.

Ik vertelde, deze gedachte is vaak gekoppeld aan je opgenomen weten in een familie of een volk; het draait niet om mij, maar om de groep.

Oosterse godsdiensten hangen deze leer vaak aan.

Daartegen benadrukt de bijbel, dat ons lijden reëel is.

We hebben een klaagpsalm gezongen.

Nergens in de bijbel ontkent de Heer het lijden, of dat ons lichaam of onze gevoelens niet zo belangrijk zijn.

Integendeel, ons leven, deze aarde is zo belangrijk, dat God zelfs zelf mens werd.

Wat wel een bruikbaar element is: er is wel meer dan alleen ons lichaam en onze gevoelens.

En wat we hier zien en meemaken, het is niet het enige.

De Heer Jezus zegt dat wij ook een ziel hebben.

'Wees niet bang voor wie wel het lichaam, maar niet de ziel kunnen doden'³.

God wil beiden, ziel en lichaam redden.

Ons leven is meer dan het lichaam en deze aarde; straks zullen we als compleet mens bij de Heer op de nieuwe aarde zijn.

Dan het derde, het noodlot-denken: ziekte en ongeluk zijn de onnavolgbare wil van hogere machten.

Of persoonlijk: Allah, God.

Of onpersoonlijk en dan heet het het noodlot.

Jij als mens hebt er geen invloed op.

Het enige wat je kan doen is ellende als een held doorstaan en waardig standhouden.

Het levert niets meer op dan eventueel roem en eer.

Wat mooi is, wat onze catechismus voor lijn uit de bijbel trekt.

In zondag 10 over de voorzienigheid, gaat het precies hier over.

Inderdaad, ingrijpend lijden is onverwacht, je hebt er geen invloed op, het overkomt je zomaar.

Maar, zegt zondag 10, juist niet toeval, willekeurig, maar het is Gods vaderhand. God is er bij (Jesaja 42:2; moet ik door het water gaan, Ik ben bij je, zegt de Heer), en Hij leidt ons er doorheen (moet je door het vuur gaan; het zal je niet verteren).

Vader houdt in alle omstandigheden de regie.

Wel een goede gedachte, dat er meer is dan het leven hier.

Er zijn meer factoren dan alleen onze menselijke invloed.

Er is een wereld die wij niet zien en waar wij geen invloed op hebben.

Paulus heeft het over heersers in de hemelsferen en over machthebbers van de

³ Matteüs 10:28

duisternis en kwade geesten⁴.
Er is meer dan alleen wat wij zien en waar wij invloed op hebben.
En onze God boven alles.

Dan de laatste, de 4^e manier van kijken; kwaad is het gevolg van strijd: de wereld is in conflict; er zijn goede en kwade machten, de kwade moet je overwinnen.

Ieder die te lijden heeft, is slachtoffer.

Als mensen moeten we dat overwinnen ook al vraagt dat offers.

Ik noemde als voorbeeld het Marxisme of het Nazi-denken.

Er is hoop op een betere toekomst wat enorme offers van het volk vroeg.

Misschien is dit nog wel de gedachte, die het meest dicht tegen de bijbelse leer aan ligt.

Er is een strijd, inderdaad en dat vraagt offers.

Maar, maar en dat staat haaks op wat de Heer ons leert.

Wij lossen dat niet op.

Wij overwinnen het kwaad niet.

Daar is God zelf voor nodig.

God zelf kwam op aarde: de Heer Jezus.

Hij alleen overwint alle kwaad.

Hij doet het weg.

Hij ging voor ons door het vuur.

(**klik**) Hoe je tegen lijden aankijkt, verandert je beleving.

Ook een christen heeft geen simpele antwoorden.

Zeker als we door het vuur gaan, het onverwachte, het zinloze, zo ongelijk onder ons verdeeld.

Logisch, dat je je soms lamgeslagen voelt.

Verdriet kan ons het gevoel geven van eenzaamheid, alsof God ons in de steek laat of zelfs boos op ons is.

We zongen Psalm 6, die dat verwoordt.

Jesaja zegt het mooi: moet je door het water gaan, Ik, de Heer, ben bij je.

Moet je door vuur gaan, het zal je niet verteren.

Ons niet, nee, het kwaad, de zonde verteerde de Heer Jezus.

Alle elementen van schuld, domheid, opstand, kwamen op Hem terecht.

Hij heeft alle kwaad voor ons weggedaan.

Wij hebben hoop; het kwaad doet Hij weg.

Onrecht zet Hij recht.

Wat we nu niet begrijpen, Hij zal het duidelijk maken; we zijn op weg met Hem.

Het komt goed.

Dat maakt alles anders.

Charlottes leven stort in na een afwijzing; Evelien moet nog wel even door, maar het komt goed.

⁴ Efese 3:10; 6:12

Wie de Heer kent is aangenomen, heeft toekomst.

Het komt goed, God maakt het goed.
Dat is het evangelie.
En ondertussen gaan wij door het water en door het vuur.
Petrus gebruikt datzelfde beeld.
Ook al is de Heer Jezus voor ons door het vuur gegaan, ook wij krijgen beproevingen (zo noemt hij dat).
De Heer heeft het ons voorzegt; ook ons leven tot aan Zijn terugkomst zal moeite en verdriet kennen.
Ook wij gaan nog door het vuur.

Petrus gebruikt het beeld van goud, dat in het vuur gelegd wordt.
Het wordt heet, het smelt, en alles wat geen goud is, komt naar buiten.
Goud in het vuur wordt zuiverder.
Lijden maakt ons mooiere mensen.
(**klik**) Vorige week zei ik dat ook: zelfkennis, medelijden, levenswijsheid en evenwichtigheid, een sterker vertrouwen op God.
Eigenlijk alleen door verdriet en tegenslag leer je het.

Ik heb een paar mensen gevraagd⁵: ken je situaties, dat je moeilijke dingen kreeg, die je toch verrijkt hebben.
Allerlei voorbeelden: een studie die niet doorging door een blessure.
Nu ben ik er blij om, dat mij leven een andere wending kreeg.
Verdriet om alleen blijven, waardoor je leert andere dingen belangrijk te vinden.
Een trein missen, daardoor heb je met iemand een intensief gesprek.
Het beeld van goud, dat door tegenslag zuiverder wordt.

En wat ik dan mooi vind; dat ervaar natuurlijk nooit.
Integendeel, veel mensen zeggen dat: slechte tijden brengt soms het slechte in mij boven.
Woede, schelden soms, wegvallen van vertrouwen, egoïsme komt naar buiten.
Ik zie geen betere eigenschappen van mijzelf als ik het moeilijk heb.

Is dat niet juist het beeld?
Als het goud gesmolten wordt, juist dat komt het verborgen vuil er uit.
Daarvoor zag je het niet, was je je niet bewust dat het in je zat.
In het vuur komt het naar buiten.
Zo'n periode van tegenslag en verdriet, dat zijn geen snelle lessen.
Meestal zie je pas achteraf, lang na die periode de winst.
Dan kijk je terug, ook op wat er bij je naar buiten kwam.
Het geeft je de gelegenheid om vergeving te vragen en te groeien in bescheidenheid.

Wij zijn nooit zonder hoop.
Dat is het evangelie.

⁵ via facebook

Moet je door het vuur gaan, het zal je niet verteren.
De vlammen zullen je niet verschroeien.
(klik) Laat je helpen.
Ga niet alleen, blijf niet alleen.
Wees niet verbaasd over je emoties en verdriet.
Wees niet verbaasd over je twijfel en radeloosheid.
Val terug op wat de Heer zegt: moet je door het vuur gaan, Ik ben bij je en het zal je niet verteren.

Hoe je tegen verdriet aankijkt, verandert je beleving.
Laat je helpen.
Twee dingen: (1) ga niet alleen door het leven.
Die last is u te zwaar.
Dat merk je; we kunnen niet tegen pijn.
Daarom wil de Heer bij je zijn.
Schreeuw, maar dan naar Hem.
En (2) hou vast aan de toekomst: alle onrecht neemt de Heer weg.
Alle tranen wist Hij af.
Het komt goed, vaak hier al.
Hoe vaak verrijkt Hij ons leven na een periode van verdriet.
En zeker in de toekomst.
Kijk als Evelien de brief.
Het lijkt een afwijzing; maar niet echt, slechts tijdelijk en het komt wel goed.

God belooft onze toekomst.
En ondertussen houdt Hij ons vast, laat Hem niet los.
Hoeveel pijn we ook hebben, met Hem verteren en verschroeien we niet.
Amen.